

Referat fra møde i taskforcen for udtagning af kulstofrige lavbundsjord og de kollektive virkemidler d. 13. juni 2024

Sted: Miljøstyrelsen, Odense.

Deltagere: Jan Pedersen (Varde Kommune), Susanne Mortensen (Limfjordssekretariatet), Gunilla Dahlkild Ørbech (KL og sekretariat for taskforcen), Simon Rosendahl Bjørnholm (SEGES Innovation), Mikael Strandbygaard (Landbrug & Fødevarer), Henrik Vest Sørensen (Naturstyrelsen), Kjeld Lundager Jørgensen (Naturstyrelsen), Jakob Blauenfeldt Leonhard (Landbrugsstyrelsen), Asger Petersen og Lea Bro Nielsen (Landbrugsstyrelsen som sekretariat for taskforcen).

Gæst: Rasmus Dalhoff Skaar (Middelfart Kommune), Emil Nielsen (Miljøstyrelsen, i Kristine Mulbjergs fravær).

Afbud: Jannik Seslef (Assens Kommune), Kenneth Dryden (Landbrugsstyrelsen), Kristine Mulbjerg (Miljøstyrelsen).

Ad pkt. 1. Velkomst v. Landbrugsstyrelsen

Asger Petersen bød velkommen på vegne af taskforcens sekretariat.

Taskforcen godkendte referater fra møder afholdt d. 7. marts og 2. maj med enkelte kommentarer og justeringer.

Asger Petersen gav status på en række sager hos Landbrugsstyrelsen:

- På ordningen for vand- og klimaprojekter opjusterer Landbrugsstyrelsen lønsatser til tilsagnshavers projektledelse- og administration på baggrund af et udtrykt behov blandt taskforcens kommunale medlemmer samt høringssvar fra den netop afsluttede eksterne høring af ordningen for 2024-2025. Styrelsen arbejder desuden for at afklare mulighed for at hæve udgiftsloftet for krav om indhentning af to tilbud fra nuværende 50.000 kr. til 100.000 kr.
- Landbrugsstyrelsen har i samarbejde med taskforcens medlemmer fra kommunerne og Naturstyrelsen udarbejdet en sag til Fødevareministeriets departement om løsning på en barriere for udtagingsprojekter vedr. manglende koordinering med andre statslige aktører (f.eks. Energinet, Vejdirektoratet og Banedanmark), som kan føre til

uhensigtsmæssigt lange afklaringsprocesser om f.eks. tilladelser og udtagningsprojekters afværgeforanstaltninger over for planlagt eller eksisterende infrastruktur.

I sagen opfordres departementet til at indlede dialog med ressortministerier mhp. at opprioritere udtagningsprojekter og øge mulighederne for dialog og vejledning om disse ved styrkelse af samarbejdet mellem udtagningsaktører og øvrige statslige aktører.

Naturstyrelsen bemærkede, at de er ved at udarbejde en overlapsanalyse, der belyser overlap mellem alle udtagningsprojekter og Energinets kabelnetværk. SEGES Innovation bakkede op om at gå ind i dialogen med de statslige aktører på et databelyst grundlag, og bemærkede, at problemstillingens omfang formentligt kun bliver mere udpræget i fremtiden med en intensiveret udtagningsindsats og konkurrence om arealerne i det åbne land.

Derudover bemærkede kommunerne, at også Kystdirektoratet er en relevant statslig aktør, man med fordel kan række ud til.

Naturstyrelsen bemærkede, at det er relevant at tænke smidiggørelse af VVM-processer ind i dialogen.

Taskforcen vurderede, at problemstillingen kan have rod i manglende tværgående prioritering og muligvis en manglende forståelse og teknisk kendskab hos statslige aktører til processerne og det fysiske omfang af udtagningsprojekter eller manglende ressourcer til at håndtere projektejerens henvendelser. Taskforcen opfordrede til, at de statslige aktører inviteres med på et møde i taskforcen i efteråret, men understregede samtidigt, at der bør tages hånd om problemstillingen før. Det skal afklares, om det er mest hensigtsmæssigt, at dialogen igangsættes på styrelses- eller departementsniveau.

- Landbrugsstyrelsen har håndteret en problemstilling vedr. krav om vårsåede afgrøder efter efterafgrøder eller brak, der som konsekvens kan risikere at udskyde ikrafttrædelse af tinglysning om permanent ekstensivering ifm. udtagningsprojekter og start på anlægsarbejde i op til et år. Landbrugsstyrelsen har tilvejebragt en ændring i plantedækkebekendtgørelsen, der vil muliggøre, at lodsejere kan undtages krav om at vårså afgrøder ved at indgå i ordninger eller projekter om permanent udtagning. Landbrugsstyrelsen meddelte taskforcen, at ændringsforslaget aktuelt var i ekstern høring.
- Der kvitteredes for taskforcens input på forrige møde til sag om at implementere anbefaling fra ekspertgruppens anbefaling (11 jf. delrapport 2) om at udelukke søgning om bioordninger på kulstofrige jorder. Der arbejdes videre med at indstille en løsning, hvor udfald vil være op til politisk beslutning.
- Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen har som opfølgning på drøftelser i taskforcen aftalt praksis om at kunne tilvejebringe forhåndsudtalelser om sandsynligheden for, at et lavbundsprojekt kan være habitatdirektivimplementerende ifm. forundersøgelsen. Der pågår desuden afklaring om, hvorvidt områder med okkerindsatsbehov kan erklæres vandrammedirektivimplementerende tidligere i projektfasen. Taskforcen spurgte efter afklaring om betydningen af de nye kystvandgrupper ift. vandrammedirektivimplementering, hvortil Landbrugsstyrelsen svarede, at projekter burde være vandrammedirektivimplementerende, hvis de ligger i delvandopland inden for et

kystvandsområde med indsatsbehov, og bemærkede, at styrelsen afventer afklaring fra Miljøstyrelsen ift. at kunne opdatere vejledningen for ordningen for vand- og klimaprojekter.

- Der kvitteredes for taskforcens input til udkast til projektaftale om engangskompensation ifm. Landbrugsstyrelsens vand- og klimaprojekter. Projektaftalen offentliggøres ifm. ordningen åbning 2024.
- Der orienteredes om manglende finansiering til arkæologiske undersøgelser via national ordning under Miljøstyrelsens administration. Dette har tidligere været muligt ifm. vådområdeprojekter. Problemstillingen skal formentligt tages videre i den nationale styregruppe, da Landbrugsstyrelsen vurderer, at der ikke kan gøres mere på administrativt niveau. Taskforcen efterspurgte plan for kommende møder i den nationale styregruppe.
- Landbrugsstyrelsen har indmeldt taskforcens forslag om at kunne skærpe vejledning til engangskompensation ift. at kunne indmelde landbrugsaktiviteter på arealer på anden måde end via IMK (f.eks. via ortofotos) på tidspunktet for indgåelse af projektaftale til ansvarshavende enhed i styrelsen, Landbrugsstøtte og Geodata. Opfølgning pågår i styrelsen.

Naturstyrelsen bemærkede, at det kan være en udfordring at dokumentere, at arealer har ligget i vedvarende græs eller været dyrket i omdrift gennem de seneste fem år før kapacitetsnedlæggelsen, hvilket er et kriterie for at få udbetalt kompensation i klima-lavbundsprojekter. Hvis et areal ikke er registreret i IMK kan driftsformen dokumenteres på anden måde, f.eks. ved hjælp af ortofotos. Men ofte kan det være svært at finde velegnede ortofotos til en vurdering for alle fem år, som projektlederne kan føle sig trykke ved at læne deres vurdering om kompensation op af.

Derudover bemærkede taskforcen, at man med ortofotos som dokumentation bør kunne tage evt. ekstremvejrhendelser i betragtning.

Det aftaltes, at Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen afklarer dokumentationskrav for deres respektive ordninger.

Udtagningsekspert bemærkede, at der er behov for afklaring af, om udtagning af permanente græsarealer, hvorpå der er søgt genopdykningsret, kan give sats for omdrift eller permanent græs, da det lader til, at praksis for satsbestemmelsen ikke er konsistent. Satsen vurderes pba. aktivitet i referenceperiodens sidste år, hvor man enten kan søge om genopdykningsret eller pløje jord op. SEGES Innovation følger op med afklaring i samarbejde med Naturstyrelsen.

Taskforcen lagde vægt på, at krav til engangskompensation bør ensartes på tværs af ordninger, herunder referenceperiode og krav til omdrift i referenceperiodens år 1-5. Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen vil have dette i mente, når de i samarbejde med Landbrugsstyrelsen gennemser statsstøttegodkendelsen for Klima-Lavbundsordningen. Arbejdet er igangsat og forventes at pågå i efteråret.

Ad pkt. 2. Fælles drøftelse af styrelsernes implementering af det nye tørvekort v. Landbrugsstyrelsen

Landbrugsstyrelsen inviterede til feedback fra taskforcen på vegne af Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, som FAQ-materiale og vejledning er udarbejdet i samarbejde med.

Taskforcens tilbagemelding var, at styrelsernes vejledning er klar og tydelig ift. projektejerens håndtering af projekter i forskellige faser og overgange, og at styrelserne formår at udvise fleksibilitet i deres ordningsadministration ift. projektejerens evt. behov for at tage supplerende jordprøver. Landbrugsstyrelsen bemærkede, at man til enhver tid kan søge om tilskud til en supplerende forundersøgelse, hvorimod substans af konkrete forundersøgelser kan drøftes med Miljøstyrelsen. Styrelserne takkede for feedback.

Ad pkt. 3. Fælles drøftelse af udkast til bekendtgørelse om værditabskompensation v. Landbrugsstyrelsen

Jakob Leonhard holdt oplæg om indholdet af den kommende bekendtgørelse om værditabskompensation i Landbrugsstyrelsens udtagningsprojekter, herunder næste skrift fra den aktuelle høringsproces. Ikrafttrædelse af mulighed for værditabskompensation forventes ske ultimo august 2024.

Efterfølgende drøftelse beroede på spørgsmål og bemærkninger fra taskforcen, herunder:

- Naturstyrelsen spurgte om muligheder for at kombinere nationale og EU-midler i eksisterende Klima-Lavbundsprojekter. Landbrugsstyrelsen svarede, at det som udgangspunkt ikke er muligt grundet demarkationsrelaterede problemstillinger. Det er muligt at overføre et Klima-Lavbundsprojekt til Landbrugsstyrelsens ordning for vand- og klimaprojekter, hvis værditabskompensation vurderes at være påkrævet at kunne tilbyde lodsejerne. KL bemærkede hertil, at skifte mellem ordninger skal faciliteres så smidigt som muligt af hensyn til projektere. Landbrugsstyrelsen kommenterede, at man til enhver tid kan skifte fra den ene ordning til den anden, så længe der lægges en aktiv ansøgning og tilsagn til grund herfor. Miljøstyrelsen supplerede med bemærkning om, at den miljøfaglige vurderingsproces og involverede medarbejdere vil være de samme, uagtet ordning.

Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen noterede et evt. behov for at kommunikere om udsigterne til at kunne implementere en lignende værditabskompensationsmodel i Klima-Lavbundsprojekter. Det forventede tidspunkt for implementering kan have betydning for, om det vurderes relevant at flytte projekter over i Landbrugsstyrelsens ordning.

- Naturstyrelsen efterspurgte afklaring af den rekreative værdis betydning for vurderingen af arealers markedsværdi. Landbrugsstyrelsen svarede, at vurderingen af arealers værditab som følge af permanent ekstensivering og vådgøring som udgangspunkt udelukkende vurderes pba. arealets landbrugsmæssige værdi og muligheden for grundbetaling før og efter projektetablering, vurderet på tidspunktet for indgåelse af aftalen om værditabskompensation. Rekreative værdier og evt. visse andre ikke landbrugsrelaterede værdier kan kun forventes at indgå i vurderingen i ekstraordinære

tilfælde, men er ikke en del af den almindelige praksis for vurderingsforretning. Landbrugsstyrelsen noterede behov for at afklare betydning af arealers rekreative værdi i vurderingspraksissen nærmere.

- Landbrug & Fødevarer efterspurgte svar på, hvad lodsejer maksimalt kan få udbetalt i værditabskompensation. Landbrugsstyrelsen svarede, at beløbet vil bero på en konkret vurdering af forskellen mellem arealets markedsværdi hhv. før og efter projektet. Styrelsen bemærkede desuden, at udbetaling sker som følge af ekstensiveringens ikrafttrædelse ved en given "udtagningsdato" pba. jordfordelingskendelsen, evt. under hensyntagen til efterfølgende høst af stående afgrøder.
- Kommunerne bemærkede, at der er behov for hurtigere afklaring hos Miljøstyrelsen af EU (CAP)-finansierede lavbundsprojekters direktivimplementering af hensyn til værditabets størrelse. Landbrugsstyrelsen svarede, at værditabet som udgangspunkt vil stige i tilfælde af, at arealet ikke længere kan oppebære grundbetaling efter projektetablering.

Kommunerne bemærkede derudover, at behovet for hurtigere afklaring kan forventes at tiltage som følge af implementering af nye kystvandgrupper, hvor der kan være forskel på indsatsbehov og mulighed for at kunne gennemføre projekter inden for vandplanperioden. Der opfordredes til, at Miljøstyrelsen inviteres med på et møde i taskforcen mhp. at drøfte løsninger på problemstillingen. Sekretariatet følger op herpå.

- Kommunerne efterspurgte svar på, hvornår vejledning og faktaark om værditabskompensation forventes at blive offentliggjort. Landbrugsstyrelsen svarede, at begge opdateres pba. den endelige bekendtgørelses ikrafttræden, og forventes offentliggjort efter sommerferien.
- Udtagningskonsulenter kvitterede for vigtigheden af, at Landbrugsstyrelsen har afklaret konsekvenser og muligheder for lodsejere i tilfælde af, at projekter annulleres, efter at værditab er udbetalt: Lodsejere kan enten tilbagebetale kompensationen med årlig afskrivning eller sælge arealet til Landbrugsstyrelsen til oprindelig vurderet markedsværdi fratrukket det udbetalte værditab. Afklarede vilkår vil for projektere og udtagningskonsulenter være væsentlige at inddrage i dialogen med lodsejere, hvor eksempler på, hvornår projekter (i yderst sjældne tilfælde) annulleres, vil være fordelagtige, foruden klare svar på konsekvenser ifm. ejerskifte.

Landbrugsstyrelsen svarede, at værditabet følger arealet, og at det erfaringsmæssigt er langt de færreste projekter, der annulleres. Det understregedes, at det er projektejerens og Landbrugsstyrelsens (herunder jordfordelerens) fælles ansvar at få projekterne til at lykkes, enten som samlet kendelse eller evt. via delkendelser hvis der i delområdet kan realiseres et projekt. I den forbindelse understregedes vigtigheden af at have myndighedsafgørelser afklaret og på plads i videst muligt omfang inden jordfordelingskendelsen, da dette mindsker risiko for uforudsete forhold væsentligt. Kommunerne kommenterede, at visse afklaringer (bl.a. med ophæng i vandløbsloven) tager tid, og at projektgrænsen (og afgrænsning for afklaringer) ofte ændrer sig i forhandlingsfasen frem mod jordfordelingskendelsen. Landbrugsstyrelsen bemærkede, at et tæt samarbejde mellem projektere, myndighedsrepræsentanter og jordfordelingsplanlægger er en forudsætning for en smidig proces frem mod

jordfordelingskendelsen. Dette i ligeledes nødvendig for, at Landbrugsstyrelsen kan påse udstykningslovens bestemmelser overholdt i forbindelse med jordfordelingskendelsen.

Landbrug & Fødevarer kvitterede for Landbrugsstyrelsens afklaring af lodsejeres muligheder i tilfælde af, at projekter annulleres, og efterspurgte svar på, om lodsejere i stedet kan opnå tilsagn til permanent ekstensivering. Landbrugsstyrelsen svarede, at denne løsning vil afhænge af fremtidsperspektivet for ordningen for permanent ekstensivering (pt. gældende i 2025 med LDP-midler) og administrativ afklaring om muligheder inden for CAP-planen. Hvis projekter annulleres, vil deklARATIONEN om ekstensivering i forbindelse med værditabskompensation blive aflyst, og arealet kan af fremtidig ejer overgå til anden lovlig anvendelse. Arealet vil således kunne søge ind i de tilgængelige ordninger på dette tidspunkt.

- Landbrugsstyrelsen spurgte Landbrug & Fødevarer om vurdering af lodsejeres orientering af kreditorer ifm. deres deltagelse i projekter. Landbrug & Fødevarer svarede, at de forventer, at lodsejere almindeligvis og pr. automatik orienterer relevante kreditorer.

Ad pkt. 5. Fælles drøftelse af notat om sikkerhed for lodsejeres kompensation v. Landbrugsstyrelsen

Landbrugsstyrelsen gennemgik indhold i et notat under udarbejdelse vedr. lodsejeres sikkerhed for kompensation eller køb/salg af projektjord ifm. vand- og klimaprojekter. Notatet er et delelement i et samlet produkt, der også skal indeholde Miljøstyrelsen og Naturstyrelsens redegørelse vedr. vilkår relateret til Klima-Lavbundsordningen.

I Landbrugsstyrelsens bidrag redegøres for betydningen af den bindende aftale mellem projektejer og lodsejer, og den efterfølgende afgørelse om kompensationens størrelse baseret på faktiske omstændigheder. Dertil indgår en beskrivelse af særlige omstændigheder for § 3-registrerede arealer efterfulgt af uddybende særskilte afsnit om, hvad lodsejer kan forvente ved indgåelse i aftale om hhv. køb/salg af projektarealer, værditabskompensation eller engangskompensation.

Taskforcen havde kommentarer og forslag til enkelte gennemgående justeringer i notatet, og bemærkede, at der er behov for en generel præcisering af et ”§ 3-registreret areal”, da arealers faktiske og aktuelle naturmæssige tilstand er det gældende grundlag, på trods af, at det ikke nødvendigvis er afspejlet i en eksisterende (eller manglende) registrering i kortlaget.

Landbrugsstyrelsen bemærkede, at der hos kommunerne ligger et ansvar for at være grundige med at genbesøge eksisterende registreringer inden for et kommende projektareal, og at det inden vurderingsforretningen og lodsejerforhandlingerne om bl.a. værditabskompensation skal afklares, om der er eksisterende § 3-arealer i kortlaget, som er fejlregistreret og/eller vokset ud af § 3-beskyttelse. Taskforcen bemærkede desuden, at der ift. fastsættelse af engangskompensationssatsen er behov for afklaring om, hvad der gælder for arealer med genopdykningsret.

Taskforcen pegede på en generel udfordring med komplicerede § 3-regler, og hvordan teknikken i reglerne håndteres i praksis. Taskforcen foreslog, at relevante medarbejdere fra Miljøstyrelsen

og Landbrugsstyrelsen inviteres med på et møde i taskforcen med drøftelse af § 3-regler, og at notatet skal skærpes pba. afklaring herfra. Sekretariatet følger op.

Taskforcen vurderede, at notatet er et vigtigt bidrag til at skabe større tillid til myndigheder efter § 3-sagen ved at bringe vilkår for lodsejeres deltagelse i udtagningsprojekter klart og samlet frem. Taskforcen ser mening i at kommunikere aktivt og fælles om substansen i styrelsernes tilvejebragte arbejde, når dette er færdigkonsolideret, for at fremme lodsejeres tillid til at indgå i frivillige aftaler med staten. Styrelserne arbejder fortsat på at færdiggøre og koordinere udarbejdelsen af notater til forelæggelse for taskforcen sammen med et oplæg om fælles kommunikation ifm. offentliggørelsen af det endelige produkt.

Ad pkt. 6. Fælles stand på klimafolkemødet: Præsentation af kommissorium, vagtplan og pressemeddelelse v. Rasmus Dalhoff Skaar, Middelfart Kommune og tovholder i planlægningsgruppen

Rasmus præsenterede planlægningsgruppens foreløbige arbejde for taskforcen, herunder bodplacering- og indretning samt kommissorium, hvor bl.a. adfærdskodeks fremgår. En mindre justering blev foreslået hertil, så det fremgår tydeligt, at man inddrager hinanden, eller svarer så vidt muligt på vegne af hinanden, hvis man spørges om et område, hvis ekspertise ligger hos en anden organisation, som på tidspunktet ikke er tilstede i boden.

Rasmus orienterede om, at udkast til en fælles pressemeddelelse har været under udarbejdelse hos SEGES Innovation og Landbrugsstyrelsens medlemmer af planlægningsgruppen. Det foresloges, at journalister kontaktes forud for klimafolkemødet mhp. at gøre dem opmærksomme på taskforcens tilstedeværelse. Efter folkemødet udsendes den fælles pressemeddelelse. Taskforcens øvrige medlemmer efterspurgte, at pressemeddelelsen udsendes forud for klimafolkemødet, og at denne koordineres på tværs af alle organisationers presseafdelinger. Alternativt kan der kommunikeres om taskforcens tilstedeværelse forud for klimafolkemødet via organisationernes egne kanaler (f.eks. LinkedIn), evt. med udgangspunkt i et fælles skriv. Planlægningsgruppen sørger for at koordinere pressemeddelelsen på tværs af organisationers presseafdelinger, hvor der tages stilling til, hvordan der skal kommunikeres forud for Klimafolkemødet.

Der blev stillet spørgsmål om finansiering af standen, herunder til materialer mv. Landbrugsstyrelsen undersøger muligheder for at dække udgifter under ekspertgruppebevillingen.

Ad pkt. 7. Orientering om implementering af akutpakken v. Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen orienterede kort om baggrund for akutpakkens vedtagelse og den pågående implementering, herunder konkrete tiltag om udpegede pilotprojekter, ny tilskudsordning hos Miljøstyrelsen og anlægsbevilling hos Naturstyrelsen samt oprettelse af kystgrupper. Der er pt. fokus på at igangsætte pilotprojekterne (Vejle Kommune med et Klima-Lavbundsprojekt med behov for opkøb af bedrifter og tilstødende højbundsjord, og Simested Å med behov for opkøb af dambrug i ådalen. Naturstyrelsen, Limfjordsrådet og Vejle Kommune er løbende inddraget i afklaringen af behov for at projekterne kan gennemføres.

Der var enkelte spørgsmål og bemærkninger fra taskforcen, herunder puljens tidsmæssige rækkevidde (2025-2027). Miljøstyrelsen bemærkede, at puljen skal forstås som et supplement til eksisterende ordninger. Udtagningskonsulent spurgte om muligheden for at indtænke fleksible minivådområder inden for rammerne for kystvandgrupperne. Miljøstyrelsen svarede, at det formentligt vil kræve ændring i statsstøttegodkendelsen, da puljen retter sig mod kommuner, hvorimod modtager af tilskud til fleksible minivådområder er lodsejeren.

Miljøstyrelsen bemærkede desuden, at det er tanken, at de eksisterende kystvandråd skal tænkes med ift. organiseringen af de nye kystvandgrupper. SEGES Innovation opfordrede til, at udtagningsaktører (VOS'er) og FLI ligeledes indtænkes. Miljøstyrelsen viderebringer opfordring til den videre implementering.

KL opfordrede Miljøstyrelsen til at opsætte ny ordning med så enkle krav til kommunale ansøgere som muligt, da kommunerne ikke ønsker flere særskilte ordninger at forholde sig til, men et styrket samspil mellem de eksisterende og et så simpelt setup for den enkelte ordning som muligt. Miljøstyrelsen bemærkede, at erfaringer fra den nye ordning med fordel kan indtænkes i de eksisterende ordninger.

Landbrugsstyrelsen spurgte taskforcen, om mulighed for opkøb af bedrifter og højbundsjorder er et væsentligt tiltag for udtagningsindsatsen. KL svarede, at tiltag er en brugbar brik, men at den manglende mulighed ikke udgør en generel barriere nuværende tildspunkt. Udtagningskonsulent supplerede med opfordring til, at et sådant tiltag vil skulle indtænkes på tværs af de eksisterende ordninger.

Øvrige emner

Kommunerne og udtagningskonsulenterne pegede på sværheder ved at se ordningen for permanent ekstensivering som et nyt værktøj, eftersom ordningen er et kortsigtet tiltag for 2025. Landbrugsstyrelsen svarede, at de længeresigtede fremtidsudsigter for ordningen vil afhænge af en politisk beslutning, at der indtil videre meldes om god opbakning, og at styrelsen viderebringer taskforcens synspunkter og opfordring til ansvarshavende enhed, Landbrugsstøtte & Geodata, om at sikre ordningens sammenhæng til udtagningsindsatsen i videst muligt omfang.

Kommunerne spurgte desuden om status på afklaring om anvendelse af ekspropriation ifm. lavbundsprojekter. Miljøstyrelsen svarede, at spørgsmål har ophæng i grøn trepartsforhandlinger, hvor der afventes politisk afklaring. Landbrugsstyrelsen gjorde opmærksom på, at kommuner kan anvende ekspropriation af hensyn til genopretning af vådområder (kvælstof- og fosforvådområder) og ådale med ophæng i Naturbeskyttelsesloven, og at ekspertgruppen anbefaler, at ekspropriation ifm. lavbundsprojekter muliggøres efter samme regler. KL bemærkede, at der i hjemlen henvises til en aftale mellem KL og Miljøministeriet, som ikke er gyldig længere.

Kommunerne spurgte derudover om sandsynligheden for, at kommuner kan opnå tilsagn til FLI-puljen inden sommerferien. Miljøstyrelsens umiddelbare vurdering var, at det er muligt.

Kommunerne efterspurgte også, at normer for at opgøre årsværk ensartes mellem tilskudsordningerne. Styrelserne følger op med afklaring om grundlag for ordningernes respektive setup.

Kommunerne kvitterede for Landbrugsstyrelsens pågående arbejde med at hæve udbudsloftet på ordningen for vand- og klimaprojekter fra 2024 og pointerede, at det er urimeligt, at private lodsejere ikke er underlagt udbudsregler ifm. Klima-Lavbundsprojekter. Denne kommentar åbnede op for en større drøftelse i taskeforcen om kontrol af rimelige priser og mulighed for standardomkostninger på på forundersøgelser finansieret af Landbrugsstyrelsen grundet stigende priser og evt. risiko for ressourcemæssige flaskehalse. Det aftales, at emnet tages op til fælles drøftelse på næste møde, da problemstillingen forventes at vokse som følge af en intensiveret udtagningsindsats i de kommende år.

SEGES Innovation opfordrede til, at der forud for mødet udsendes spørgsmål til fælles refleksion. Dertil aftales, at Landbrugsstyrelsen tilvejebringer et datagrundlag for forundersøgelserprojekters pris med dertilhørende antal lodsejere/areal mhp. at afklare, om prisen er steget generelt grundet f.eks. stigende priser på konsulenttydelser. Datagrundlaget skal bidrage til at kunne udpege den mest hensigtsmæssige løsning: At indføre standardomkostninger eller alternativt referenceomkostninger på forundersøgelserne i stedet for at opretholde kravet om indhentning af to tilbud.

Opsamling, kommende møder og tak for denne gang

Sekretariatet foreslog d. 5. september og 28. november som datoer for efterårets møder. D. 5. september revurderes grundet afbud. Sekretariatet sørger for at indkalde. Der tages løbende bestik af behovet for at holde online møder for evt. drøftelse af specifikke aktuelle emner mellem de ordinære møder.